

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА В ЦЕНТАХ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ
ТА ЗАКЛАДАХ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “29” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика курсу

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Виробнича практика в ЦСС та закладах соціальної реабілітації
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Практична підготовка
Курс/семестр	3 / 5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Тривалість – 2 тижні Самостійна робота – 90 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис виробничої практики в ЦСС та закладах соціальної реабілітації

Мета: формування в майбутніх фахівців в галузі соціальної роботи практичного досвіду професійної діяльності, оволодіння професійними функціями у ЦСС та закладах соціальної реабілітації з різновіковими та соціальними категоріями клієнтів.

Завдання:

1. Ознайомитися із структурою ЦСС та закладу соціальної реабілітації.
2. Розробити та здійснити план роботи на період практики за обраним напрямом діяльності.
3. Здійснити аналіз ЦСС та закладу соціальної реабілітації за напрямками діяльності.
4. Працювати за конкретним напрямом діяльності ЦСС та закладу соціальної реабілітації.
5. Розробити функціональні обов'язки фахівця по виконанню завдань обраного напрямку роботи.
6. Оволодіти практичними технологіями соціальної роботи з різними категоріями населення.
7. Розробити власний проект реалізації соціальної програми за окремим напрямом діяльності.
8. Оволодіти уміннями виконання професійних обов'язків фахівця із соціальної роботи у комплексі.
9. Уміти встановлювати професійно-етичні відносини з різного типу клієнтами та співробітниками ЦСС та закладу соціальної реабілітації.
10. Розробити пропозиції щодо розвитку та підвищення ефективності роботи ЦСС та закладу соціальної реабілітації за конкретним напрямом соціальної роботи.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК-14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК-15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та фахівців територіальних громад.

СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК-7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК-8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами.

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси осіб/сімей.

СК-15. Здатність взаємодіяти з особами/сім'ями, представниками різних професійних груп та громад.

СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

СК-18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

СК-21. Здатність проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу в межах соціальної роботи у громаді, у тому числі щодо надання соціальних послуг.

Програмні результати навчання

РН-3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

PH-4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

PH-5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

PH-6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

PH-10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

PH-11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

PH-14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

PH-16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних працівників і волонтерів, іншого персоналу.

PH-19. Залучати особистісні ресурси осіб, які звернулися за допомогою, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

PH-22. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

3. Структура виробничої практики в ЦСС та закладах соціальної реабілітації

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	<i>Підготовчий етап</i> практики передбачає: участь у настановчій конференції; ознайомлення з метою та завданнями, основними вимогами до організації практики в ЦСС та закладах соціальної реабілітації; консультування з керівниками практики.	Знати і розуміти мету, завдання, зміст, форми та вимоги виробничої практики в ЦСС та закладах соціальної реабілітації.	Ознайомитися з вимогами, метою, завданнями та змістом практики в ЦСС та закладах соціальної реабілітації.
2.	Проведення інструктажу про порядок проходження практики, з	Вміти планувати власну діяльність; ефективно	Ознайомитись з робочою програмою практики в ЦСС та

	техніки безпеки і охорони праці. Надання студентам-практикантам супровідних документів практики. Ознайомлення студентів з робочою програмою практики.	використовувати робочий час на базі практики; вдосконалення навичок ведення професійних записів.	зкладах соціальної реабілітації та з технікою безпеки під час проходження практики.
3.	<i>Основний етап</i> практики передбачає: ознайомлення з організаційною структурою, змістом, формами й методами діяльності бази практики; законодавчо-правовими актами, нормативними документами, що регулюють їхню діяльність; контингентом клієнтів; особливостями співпраці зі службами-партнерами; змістом, основними напрямками діяльності, професійними обов'язками фахівця із соціальної роботи.	Ознайомлення з організаційною структурою, змістом, формами й методами діяльності бази практики; аналіз законодавчо-правових актів, нормативних документів, що регулюють діяльність закладів; вивчення контингенту клієнтів, особливостями співпраці зі службами-партнерами баз практики; спостереження за діяльністю фахівців закладів; аналіз специфіки діяльності закладів бази; інші види діяльності з ініціативи керівника практики, студента.	Ознайомитися з базою практики, керівниками-методистами ЦСС та закладів соціальної реабілітації та виконання завдань. Участь у виконанні загальнодержавних та інших соціальних програм шляхом проведення соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю, зокрема забезпечення соціального обслуговування, соціальної профілактики і реабілітації, соціальної та психологічної адаптації; участь у роботі спеціалізованих формувань; залучення громадськості для співпраці з ЦСС та закладів соціальної реабілітації.
4.	Складання індивідуального плану роботи на період практики; ведення щоденника практики в ЦСС та закладах соціальної реабілітації; самостійна робота;	Допомагати соціальним службам у наданні психологічних, соціально-педагогічних, соціально-медицих, соціально-економічних	Планування власної діяльності на час проходження практики, визначення графіку роботи. Налагодження первинного контакту з клієнтами.

	<p>виконання індивідуального завдання.</p>	<p>х, інформаційних і юридичних послуг сім'ям, дітям та молоді.</p>	<p>Визначення вразливих груп. Визначення потенційних отримувачів соціальних послуг. Підбір методик для комплексної діагностики стану вразливості клієнта та необхідних в подальшому соціально-педагогічних дій. Підготовка методичного матеріалу для проведення консультативних, корекційних та просвітницьких заходів.</p>
<p>5.</p>	<p>Підготовка та проведення оцінки потреб, соціально-психологічної діагностики клієнта, згідно обговорених і затверджених керівником практики діагностичних методик.</p>	<p>Підготовка та проведення оцінки потреб, соціально-психологічної діагностики клієнта, згідно обговорених і затверджених керівником практики діагностичних методик. Опрацювання даних, аналіз та інтерпретація отриманих Групова, індивідуальна робота.</p>	<p>Обговорення проведення роботи з керівником практики від кафедри. Проведення консультативних/ корекційних/ розвивальних/ просвітницьких заходів. Участь у семінарах, засіданнях, які проходять на базі практики. Підбір матеріалів для проекту соціальної програми з урахуванням специфіки бази практики. Представлення результатів діагностики. Оформлення документації.</p>

6.	<i>Заключний етап</i> передбачає оформлення звітної документації, підготовка презентації про проходження практики та її захист.	Знати вимоги до підготовки звітної документації практики. Вміти правильно оформляти щоденник практики, звіт; презентувати результати практики на підсумковій конференції.	Оформлення звітної документації, підготовка до захисту практики.
7.	Захист виробничої практики в ЦСС та закладах соціальної реабілітації.	Аналіз і оцінка результатів власної діяльності.	Захист матеріалів практики, презентація.

4. Система оцінювання виробничої практики в ЦСС

Накопичування балів під час проходження практики	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Відвідування бази практики та виконання завдань	10
Оформлення звітної документації (індивідуальне завдання)	20/20
Захист практики на підсумковій конференції	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні		Разом
	1	2	
Відвідування бази практики та виконання завдань	5	5	10
Оформлення звітної документації.	20	20	40
Захист практики на звітній конференції		50	50
Всього за тиждень	15	85	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література: 1. Дацаківська О. Ю., Стельмах С. С., Максименко К. М. Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з	

дітьми в громадах. Ч. 2. Ведення випадку та міжвідомча взаємодія : посіб. Київ : ТОВ «ОБНОВА КОМПАНІ», 2021. 72 с.

2. Державний стандарт соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах. URL: <https://xn--80aagahqwyibe8an.com/minsotspolitiki-ukrajin/nakaz-vid-31032016-318-pro-zatverdjennya-310472.html>

3. Державний стандарт соціальної послуги консультування затверджений Міністерством соціальної політики України 02.07.2015 № 678. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0866-15#Text>

4. Зверева І. Д. та ін. Соціальний супровід сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах: метод. посіб. Київ : Держсоцслужба, 2006. 104 с.

5. Кияниця З. П., Петрочко Ж. В. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч. Ч. I. Сучасні орієнтири та ключові технології. Київ: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 258 с.

6. Мороз О. М., Постолюк Г. І., Семигіна Т. В., Шипіленко О. С. Зберегти сім'ю. Соціальна робота із сім'ями, які опинились у складних життєвих обставинах : практич. посіб. Київ : ЕКМО, 2008. 160 с.

7. Організація соціальної роботи з дітьми та молоддю, які опинились у СЖО. Практичний посібник для спеціалістів соціальної сфери / авт. кол.: С. С. Валько, Л. С. Лоріашвілі, М. С. Лоріашвілі, А. І. Павловський, Ю. А. Саранков, Я. М. Туреханов, Ю. М. Удовенко. Київ : ХХ, 2011. 304 с.

8. Положення про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/08/Polozhennia-pro-praktyku.pdf>

9. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, наказ Міністерства освіти України 8 квітня 1993 року № 93 змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти №351 (0351281 20.12.94). *Інформ. Зб. Міністерства освіти України*. 1993. № 17-18. С. 16-30.

10. Практична підготовка студентів зі спеціальностей «Соціальна педагогіка» та «Соціальна робота»: методичні рекомендації для організаторів соціально-педагогічної практики. Тернопіль, 2000. 24 с.

11. Про соціальні послуги : Закон України від 16 листопада 2021 року № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

12. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко... Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. К. : ТОВ Видавництво «Логос». 2015. 207 с.

13. Соціально-педагогічна діагностика дітей та родин, які опинились в складних життєвих обставинах : метод. рек. / автори-упор. В. Г. Панок, З. О. Гаркавенко, О. Г. Карагодіна, А. С. Шапошнікова. [2-е вид., стереотип.]. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 76 с.

14. Тимошко Г. М. Організація діяльності державних і спеціалізованих служб : навч посіб. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2011. 248 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspst@pnu.edu.ua
Викладач	Кулик Іванна Василівна
Контактна інформація викладача	+380677047023 ivanna.kulyk@pnu.edu.ua

8. Політика виробничої практики в ЦСС та закладах соціальної реабілітації

Політика практики базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності.

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none">- Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».- Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
--------------------------	---

	<p>– Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час практики	<p>Невідповідна поведінка під час практики регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за практику можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у робочій програмі практики.</p>

Викладач

Кулик І.В.